

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie
ul. Adama Mickiewicza 2A, 26-300 Opoczno
tel. (44) 755-24-93; fax (44) 754-40-31
www.ops.opoczno.pl mgops@ops.opoczno.pl

Miejsko-Gminny
Ośrodek Pomocy Społecznej
w Opocznie

ul. Adama Mickiewicza 2A, 26-300 Opoczno
tel. 44 755 24 93, fax 44 754 40 31

NIP 7681099284, REG. 00478099

URZĄD MIEJSKI w Opocznie
BIURO OBSŁUGI INTERESANTA

Wpłynęło
dnia

14. 03. 2023

Ilość zał. L.p.dz. 9155

Podpis

Znak sprawy

I

Opoczno, dn. 14 marca 2023 r.

Urząd Miejski w Opocznie
Biuro Rady Miejskiej
ul. Staromiejska 6
26-300 Opoczno

Nasz znak: MGOPS.071.6.2023

W odpowiedzi na pismo nr BRM.033.17.2023 z dnia 9 lutego 2023 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie, przekazuje: „Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny na 2022 r. oraz przedstawienie potrzeb związanych z realizacją zadań”.

DYREKTOR
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Opocznie
mgr Beata Rogulska

Otrzymują:

- 1) adresat,
- 2) aa.

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY ZA 2022 R.

ORAZ PRZEDSTAWIENIE POTRZEB ZWIĄZANYCH
Z REALIZACJĄ ZADAŃ.

Opoczno, dn. 13 marca 2023 r.

Sprawozdanie sporządzone na podstawie art. 176 i 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Miejsko–Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie

Z Preambuły do Ustawy z dn. 9 czerwca 2011 r., o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz.447 ze zm.).

„/.../ dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dla dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta poprzez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.”

Wprowadzenie

Jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej zobowiązane są do wspierania rodziny, przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustaloną ustawą.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 447 ze zm.), zobowiązującym Burmistrza do złożenia Radzie Miejskiej rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań do 31 marca każdego roku.

Do zadań własnych gminy w myśl art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:

- a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające.
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do realizacji zadań gminy w zakresie wykonania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważniony został Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie.

Zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt/burmistrz zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie: pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wspierania zewnętrznego.

I. Opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Opoczno na lata 2022-2024 został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej nr XLII/450/2021 z dnia 30 grudnia 2021 r., na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 i 1834) oraz art.176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U z 2020 r. poz. 821; z 2021 r. poz. 159 i 1006).

Głównym celem Programu jest rozwój zintegrowanego systemu wsparcia na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

Cele szczegółowe:

- 1) wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- 2) przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin, dotyczących trudności opiekuńczo-wychowawczych,

- 3) podejmowanie działań profilaktycznych na rzecz rodziny,
- 4) skuteczne reagowanie w już zaistniałych sytuacjach kryzysowych poprzez udzielanie wielopłaszczyznowego wsparcia,
- 5) podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej.

Adresaci Programu:

Program skierowany jest przede wszystkim do rodzin wychowujących dzieci na terenie Gminy Opoczno, które przeżywają trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Program adresowany jest również do rodzin, którym sąd ograniczył władzę rodzicielską lub pozbawił władzy rodzicielskiej. Obejmuje także współpracę z rodzicami, których dzieci przebywają już w pieczy zastępczej, a działania będą skierowane na powrót dzieci do biologicznego środowiska.

Realizatorzy i Partnerzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny to:

- 1) podmioty samorządu gminnego:
 - a) Urząd Miejski w Opocznie,
 - b) Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie,
 - c) Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opocznie,
 - d) Straż Miejska w Opocznie,
 - e) świetlice środowiskowe,
 - f) placówki oświatowe i kulturalne.
- 2) podmioty samorządu powiatowego i służby oraz instytucje o zasięgu powiatowym:
 - a) Komenda Powiatowa Policji w Opocznie,
 - b) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie,
 - c) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Opocznie,
 - d) Sąd Rejonowy w Opocznie,
 - e) Poradnia Leczenia Uzależnień w Opocznie,
 - f) placówki służby zdrowia,
 - g) psychologów i pedagogów szkolni,
 - h) Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie,
 - i) parafie z terenu miasta i gminy,
 - j) organizacje pozarządowe - fundacje.

Współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny realizowana była poprzez:

- wspieranie lokalnych inicjatyw na rzecz rodziny i umacnianie prawidłowych wzorców funkcjonowania rodziny,
- umożliwienie rodzinom dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego, terapeutycznego,
- udzielanie poradnictwa i wsparcia rodzinom zagrożonym kryzysem oraz rodzinom zastępczym,
- wykonywanie zadań o charakterze wychowawczo – resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym,

- zapewnienie dostępu do specjalistycznych form wsparcia osobom uzależnionym, ofiarom przemocy oraz ich rodzinom,
- organizowanie czasu wolnego oraz promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i rodzinom na terenie miasta i gminy Opoczno,
- realizację programów profilaktycznych, edukacyjnych i wychowawczych,
- wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci, pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,
- opiekę i profilaktykę zdrowotną.

Do podstawowych źródeł finansowania Programu należą:

- budżet Gminy Opoczno,
- budżet państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- środki finansowe z funduszy unijnych pozyskane zarówno przez jednostki organizacyjne miasta, jak i organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące projekty społeczne w partnerstwie z miastem,
- środki finansowe podmiotów współpracujących z miastem w zakresie realizacji zadań programu,
- dotacje z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programy rządowe z zakresu wspierania rodziny.

II. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

Asystent rodziny staje się coraz bardziej znaczącym elementem systemu wspierania rodziny w środowisku. Rolę asystenta rodziny trudno precyzyjnie określić, choćby z uwagi na złożony charakter sytuacji problemowych występujących w rodzinach objętych asystą. W swojej codziennej pracy asystenci są zmuszeni do działania w sposób niestandardowy, do stosowania rozwiązań dotychczas nieznanymi, dopasowanych do konkretnej, często niejednoznacznej sytuacji. Nieustanne konstruowanie roli zawodowej wynika także z natury codziennych działań asystentów, które niejednokrotnie wymagają ciągłej refleksji. Ponadto problemy rodzin, które powinny być rozwiązywane, zazwyczaj nie są wewnętrznie spójne, co może rodzić dylematy w spełnianiu profesjonalnego wymiaru asysty rodzinnej.

W 2022 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie zatrudnił 6 asystentów rodziny. Brali oni udział w następujących szkoleniach:

- 1) „Warsztaty na temat sposobów rozwiązywania sytuacji kryzysowych dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej” - szkolenie on-line;
- 2) „Wczesne wykrywanie/rozpoznawanie syndromów dziecka pokrzywdzonego” - szkolenie on-line;
- 3) „Diagnozowanie oraz procedura w sytuacji zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych” - szkolenie on-line;
- 4) „Kryzys i interwencja kryzysowa – rola asystenta rodziny” - szkolenie on-line;
- 5) „Zastosowanie narzędzi psychologicznych w diagnozie rodziny – skala oceny rodziny” - szkolenie on-line;
- 6) „Jak skutecznie budować system wsparcia” – szkolenie on-line;

- 7) „Praca z rodziną biologiczną. Powrót dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej” – szkolenie stacjonarne.

Udział w powyższych szkoleniach i konferencjach był bezpłatny.

W przypadku asystentów rodzin ważne jest nie tylko przygotowanie do pełnienia roli zawodowej, ale także doskonalenie się w niej przez ustawiczne kształcenie się i samokształcenie. Wynika to z konieczności trwania w wielowątkowej relacji przez dłuższy okres, gdyż nie jest możliwe szybkie rozwiązywanie skomplikowanych problemów wspieranych rodzin. Rodziny objęte asystą wymagają długo trwającej relacji, ponieważ skuteczne wyeliminowanie wieloletnich, złożonych zaniedbań jest procesem długotrwałym.

III. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych to zespół planowych działań, mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Zgodnie z Ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pracę z rodziną organizuje gmina lub podmiot, któremu gmina zleciła realizację tego zadania.

W 2022 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie realizował projekt konkursowy współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, pod nazwą „**Wszystko dla rodziny**“. Czas realizacji projektu 01.01.2022 r. do 30.06.2023 r.

W okresie od 1 stycznia 2022 roku do 31 grudnia 2022 roku w projekcie wzięło udział 48 rodzin (157 osób) z terenu Gminy Opoczno zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

Uczestnicy projektu brali udział w następujących formach wsparcia:

- 1) usługa asystenta rodziny – 48 rodzin objętych wsparciem;
- 2) usługa w formie porad prawnych – 26 osób;
- 3) usługa w formie porad psychologicznych – 31 osób;
- 4) usługa w formie korepetycji, w tym:
 - a) język polski – 7 dzieci,
 - b) język angielski – 10 dzieci,
 - c) matematyka – 20 dzieci;
- 5) usługa w formie warsztatów „Jak radzić sobie ze złością z elementami treningu zastępowania agresji” – 15 dzieci;
- 6) usługa w formie zajęć logopedycznych – 10 dzieci;
- 7) grupy wsparcia dla rodziców, którzy przeżywają trudności w relacjach z dziećmi – 6 osób.

W 2022 r. Zespół ds. Asysty Rodzinnej składał się z 6 asystentów rodziny, w tym 3 zatrudnionych w ramach projektu konkursowego oraz 1 pracownika socjalnego i 1 pedagoga. Pod opieką asystentów pozostawało łącznie **67 rodzin**. 52 rodziny wytypował Ośrodek, a 15 rodzin kontynuowało współpracę zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Opocznie III Wydział Rodzinny i Nieletnich. Intensywność pracy z rodziną charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem, w zależności od analizowanego przedziału czasowego. Pierwsze miesiące współpracy wymagają największego zaangażowania zarówno asystenta, jak i poszczególnych członków rodziny. Początki pracy asystenta obejmują rozpoznanie potrzeb i ocenę sytuacji rodziny z perspektywy jej członków oraz obiektywną diagnozę potrzeb i potencjalnych możliwości rodziny. Działania te skutkują stworzeniem planu pracy z rodziną. Stopniowa realizacja zadań wynikających z planu pracy z rodziną prowadzi z czasem do usamodzielniania się rodzin i minimalizowania roli asystenta. W rezultacie asystent monitoruje działania rodziny dokonując ich okresowej oceny, aż do bezpiecznego poziomu usamodzielniania się rodziny.

Praca asystentów rodziny wpisuje się w priorytetowe działania polityki społecznej miasta, w szczególności w zakresie wyrównywania szans osób zagrożonych i wykluczonych społecznie jako nowy model pracy środowiskowej, zapewniający utrzymanie dzieci w ich naturalnych środowiskach. Zadania z zakresu wsparcia rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze realizowane są przez pracowników Zespołu do Spraw Asysty Rodzinnej Miejsko–Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie i polegają na:

- 1) opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny,
- 2) udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 3) udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- 4) udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- 5) udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- 6) wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- 7) udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach edukacyjnych,
- 8) sporządzaniu na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- 9) współpracy z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W rodzinach objętych asystenturą rodzinną występowały następujące problemy:

- bezradność w sprawach opiekuńczo–wychowawczych,
- brak pozytywnych wyuczonych wzorców wychowawczych,
- bezrobocie,
- problemy alkoholowe,
- przemoc w rodzinie,
- ubóstwo,
- niepełnosprawność,
- konflikty pomiędzy małżonkami, konkubentami, jak również rodzicami i dziećmi,
- choroby psychiczne.

Poniższa tabela daje możliwość dokonania oceny sytuacji rodzin objętych systemem pomocy społecznej, które mają trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto analiza danych zgromadzonych przez Ośrodek w powyższym obszarze daje możliwość określenia potrzeb w zakresie realizacji zadań z obszaru wspierania rodziny.

Tab. Zestawienie ilościowe i jakościowe rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny:

Wyszczególnienie:	Ilość rodzin	Ilość dzieci w tych rodzinach
Rodziny objęte asystą, a w tym:		
a) rodziny wieloprotblemowe (powyżej trzech problemów występujących w rodzinie)	48	110
b) rodziny z częściowym ograniczeniem praw rodzicielskich lub objęte nadzorem kuratora	26	54
c) rodziny, których dzieci przebywały lub przebywają w pieczy zastępczej (ilość dzieci w pieczy)	13	19
Rodziny objęte asystą, a w tym:		
a) rodziny niepełne	44	92
b) rodziny wielodzietne (3 i więcej dzieci)	24	85
c) rodziny wychowujące dzieci w wieku 0-6 lat	30	77
d) rodziny wychowujące dzieci w wieku 7-9 lat	24	71
e) rodziny wychowujące dzieci w wieku 10-18 lat	47	115
f) rodziny przeżywające trudności związane ze stanem zdrowia dziecka (np. dzieci chore, niepełnosprawne, nadpobudliwe, z zaburzeniami zachowania)	13	31
g) rodziny bezrobotne, ubogie	35	78
h) rodziny w sytuacjach kryzysowych wynikających z problemów rodziców (np. przemoc w rodzinie, uzależnienia)	17	31
i) rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w 2022 r.	4	10
j) rodziny, wobec których toczyło się postępowanie w sprawie ograniczenia władzy rodzicielskiej	1	1
k) rodziny, wobec których toczyło się postępowanie w sprawie pozbawienia władzy rodzicielskiej	1	1
l) rodziny, wobec których toczyło się postępowanie w sprawie zmiany zarządzeń opiekuńczych	3	7

Źródło: dane MGOPS w Opocznie za 2022 r.

Zespół ds. Asysty Rodzinnej w 2022 r., zakończył współpracę z 23 rodzinami z czego 3 rodziny powróciły do wsparcia asystenta rodziny, w tym:

- 1) ze względu na osiągnięcie, bądź częściowe osiągnięcie celów - 8 rodzin (co stanowi 34,78% ogólnej liczby rodzin);
- 2) ze względu na brak efektów - 4 rodziny (co stanowi 17,39% ogólnej liczby rodzin);
- 3) ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę – 9 rodziny (co stanowi 39,13% ogólnej liczby rodzin);

- 4) ze względu na zmianę miejsca zamieszkania rodziny - 2 rodziny (co stanowi 8,7% ogólnej liczby rodzin).

Działania Asystenta Rodziny:

- 1) asystent rodziny pomagał klientom w sporządzaniu wszelkiego rodzaju pism, podań, wniosków, pozwów sądowych;
- 2) towarzyszył rodzinie i inicjował działania prawne w celu uregulowania zaniedbań i wyjaśnienia sytuacji prawnej w sprawach rodzinnych;
- 3) wspomagał w zabezpieczeniu odpowiedniej specjalistycznej opieki medycznej i psychologicznej;
- 4) towarzyszył podczas wizyt lekarskich;
- 5) udzielał wsparcia emocjonalnego osobom chorym w rodzinie;
- 6) prowadził profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną, zwłaszcza w rodzinach z problemem alkoholowym;
- 7) pomagał przy poszukiwaniu zatrudnienia dla pełnoletnich członków rodziny;
- 8) służył radą i dobrym słowem, pomagał przy organizacji remontu i zdobyciu potrzebnych sprzętów domowych i mebli;
- 9) uczęszczał z członkami rodzin do specjalistycznych placówek;
- 10) monitorował wywiązywanie się rodziców z obowiązku dbania o zdrowie dzieci;
- 11) motywował do pozytywnego działania na rzecz polepszenia sytuacji rodziny;
- 12) kontaktował się z innymi jednostkami pracującymi na rzecz rodziny;
- 13) wskazywał, jak sprawnie można wykonywać obowiązki domowe;
- 14) doradzał, aby rodzice we właściwy sposób zarządzali środkami finansowymi;
- 15) pomagał w wyszukiwaniu ofert wynajmu mieszkania;
- 16) monitorował przyznanie dodatku mieszkaniowego;
- 17) motywował do uczestnictwa w różnego rodzaju terapiach: terapii rodzinnej, terapii uzależnień, terapii psychologicznej oraz nadzorował przebieg tych terapii;
- 18) współpracował z nauczycielami, wychowawcami i pedagogami w zakresie rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi;
- 19) wskazywał sposoby wspólnego spędzania wolnego czasu z rodziną;
- 20) aktywował rodziców do częstych kontaktów z wychowawcami;
- 21) pomagał w odrabianiu lekcji, wyrównaniu zaległości w nauce i przygotowaniu do sprawdzianów szkolnych;
- 22) asystent motywował do większego zaangażowania się w opiekę nad dziećmi i zadbania o wygląd estetyczny mieszkania;
- 23) wspierał aktywność społeczną rodzin, zachęcał do aktywnego udziału w projekcie realizowanym w Ośrodku „Wszystko dla rodziny”;
- 24) współpracował z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Opocznie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej, Sądem Rodzinnym, kuratorami społecznymi, Poradnią Leczenia Uzależnień, pedagogami i wychowawcami dzieci w szkołach, przedszkolach, ze świetlicami środowiskowymi, z Młodzieżowymi Ośrodkami Socjoterapeutycznymi oraz ośrodkami leczenia i rehabilitacji uzależnień - ”Monar”, a także z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Asystent rodziny prowadził pedagogizację w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych i kształtowania prawidłowych wzorców rodzicielskich.

b) organizowanie szkoleń i warunków do działania rodzin wspierających.

Rodziny z terenu gminy Opoczno, mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w 2022 r., nie korzystały ze wsparcia tzw. „rodzin wspierających”, z uwagi na brak zainteresowania taką formą pomocy.

Należy podkreślić, że Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie jest otwarty na zaangażowanie się rodzin wspierających w przypadku zapotrzebowania, zgłoszonego przez rodziny będące w szeroko rozumianym kryzysie. Taka forma współdziałania byłaby niewątpliwie doskonałym wsparciem dla wysiłków podejmowanych przez asystentów rodziny. Art. 30 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej ustawy wskazuje, że pełnienie funkcji „rodziny wspierającej”, może zostać powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka, które nie byłyby skazane prawomocnym wyrokiem Sądu. Rodzina ta w swoim założeniu byłaby niezinstytucjonalizowaną formą wsparcia dla rodzin, które nie potrafią wyjść z kryzysu, przeżywają trudności w zakresie opieki i wychowywania dzieci.

c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Zgodnie z art. 176 pkt. 3 lit. c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jedną z form wsparcia rodziny będącą zadaniem własnym gminy, jest tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem poprzez prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

W celu wsparcia rodziny, dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Może być ona prowadzona w formie opiekuńczej, w tym świetlic, kół zainteresowań, klubów i ognisk wychowawczych, specjalistycznej lub pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę.

W 2022 r. na terenie miasta Opoczno funkcjonowały 2 placówki wsparcia dziennego, prowadzone przez organizację pozarządową:

- świetlica środowiskowa „Przytulisko” przy ul. Wyszyńskiego 13a w Opocznie, prowadzona przez Fundację Dar dla Potrzebujących. Przygotowana jest do wsparcia 35 dzieci.
- świetlica środowiskowa „Pozytywka” przy ul. Moniuszki 21 w Opocznie, prowadzona przez Fundację Dar dla Potrzebujących. Może skupiać w ramach swojej działalności 35 dzieci.

IV. Finansowanie:

- a) **podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny:** w 2022 r. nie wykazano kosztów związanych ze szkoleniem asystentów rodziny. Udział w szkoleniach i konferencjach był bezpłatny;
- b) **kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, ponoszonych przez rodziny wspierające:**

w 2022 r. na terenie gminy Opoczno, nie funkcjonowała żadna rodzina wspierająca. Powodem tej sytuacji był brak osób/rodzin chętnych do podjęcia się takiej roli.

V. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku.

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Na realizację tego zadania w roku 2022 zaplanowano 739 000,00 zł, natomiast wykonanie to kwota 697 557,93 zł, pokryta ze środków własnych Gminy na częściowe utrzymanie kosztów utrzymania dzieci z gminy Opoczno w rodzinach zastępczych oraz placówkach opiekuńczo – wychowawczych. W roku 2022 w pieczy zastępczej przebywało łącznie 60 dzieci.

VI. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu, o którym mowa w art. 187 ust 3.

W 2022 r. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie sporządził dwa sprawozdania rzeczowo-finansowe za okres 1.01.2022 r.-30.06.2022 r. oraz 1.07.2022 r.-31.12.2022 r., które zostały przekazane do Wydziału Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi przez system Centralnej Aplikacji Statystycznej.

VII. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Asystenci rodziny Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opocznie, wspomagani przez pracowników socjalnych, na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W tym zakresie współpracują z pedagogami szkolnymi, policją, kuratorami sądowymi, służbą zdrowia i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Dotychczasowe doświadczenia wykazują, że praca asystentów rodziny przynosi efekty, przede wszystkim z uwagi na elastyczny, zadaniowy czas pracy, dostosowany do rytmu życia rodzin i ich potrzeb. Mobilność i dyspozycyjność asystentów również przyczynia się do osiągnięcia pozytywnych rezultatów.

Jednym z zadań asystentów określonych w art. 15 ust. 1 pkt 16 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest monitorowanie sytuacji rodzin bezpośrednio po zakończeniu pracy z asystentem. Przez okres, który trwa na ogół około 3 miesięcy asystent kontaktuje się z rodziną raz w miesiącu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy rodzina sama inicjuje kontakt, bądź kiedy asystent pozyska niepokojące informacje na temat funkcjonowania rodziny.

Celem pracy z rodziną jest wspieranie i współtowarzyszenie rodzinie/osobie dotkniętej szeroko pojętym kryzysem życiowym, w procesie odzyskiwania kontroli i zdolności autonomicznego funkcjonowania w społeczeństwie.

Wykaz potrzeb na 2023 r., związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

1. Kontynuacja wsparcia asystenta rodziny dla rodzin, mających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
2. Utrzymanie dobrej współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę.
3. Zabezpieczenie środków finansowych z przeznaczeniem na utrzymanie dzieci, przebywających w pieczy zastępczej.
4. Zwiększenie nacisku na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz realizowanie różnych form pomocy rodzinie.
5. Realizacja „Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024”, przyjętego Uchwałą Rady Miejskiej nr XLII/450/2021 w dniu 30 grudnia 2021 r.
6. Realizacja Projektu „Wszystko dla rodziny”, dla rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, objętych usługą wsparcia ze strony asystenta rodziny.

Z danych przedstawionych w sprawozdaniu wynika, iż niezbędna jest dalsza, skuteczna realizacja pomocy rodzinom zmagającym się z trudnościami życia codziennego.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opocznie kontynuuje realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny, jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji, pracujących z dziećmi i rodzicami. Nadrzędnym celem realizowanych zadań jest zapewnienie każdej rodzinie kompleksowego, spójnego i zintegrowanego wsparcia, co jest możliwe jedynie dzięki konstruktywnej współpracy różnych instytucji i organizacji, pracujących z dziećmi i rodzicami.

DYREKTOR
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Opocznie

mgr Beata Rogulska

